

σκευο-θήκη, ή, εργαλειοθήκη, οπλοθήκη, σε Αισχίν.

σκευο-ποιέω, μέλ. -ήσω (σκευοποιός), κατασκευάζω, φτιάχνω, επινοώ, σε Πλούτ.

σκευοποίημα, τό, στον πληθ., ενδυμασία του ηθοποιού της τραγωδίας, θεατρικό κοστούμι, σε Πλούτ.

σκευο-ποιός, ό (ποιέω), αυτός που κατασκευάζει θεατρικές προσωπίδες καθώς και τον υπόλοιπο θεατρικό εξοπλισμό, σε Αριστοφ.

σκεῦος, -εος, τό,· 1. δοχείο, αγγείο, εργαλείο ή σύννεργο οποιουδήποτε είδους, σε Αριστοφ., Θουκ. κ.λπ.· πληθ. με περιληπτική σημασία, επίπλωση, νοικοκυριό, οικιακά σκεύη, κινητή περιουσία, σε Αριστοφ.· ιδίως λέγεται για στρατιωτικά εφόδια, εξοπλισμός, στρατιωτική αποσκευή, σε Θουκ., Ξεν.· αποσκευές, εφόδια, Λατ. impedimenta, σε Αριστοφ., Ξεν.· αρματωσιά ή εφόδια πλοίων, σε Ξεν., Κ.Δ. **2.** άψυχο αντικείμενο, πράγμα, σε Πλάτ. **3.** μεταφ., τὸ σκεῦος, το σώμα ως σκεῦος, που περιέχει την ψυχή, σε Κ.Δ.· σκεῦος ἐκλογῆς, το επιλεγμένο όργανο, λέγεται για τον Απόστολο Παύλο που επιλέχθηκε να κηρύξει το Θείο Λόγο, στο ίδ.

σκευοφορέω, μέλ. -ήσω, μεταφέρω αποσκευές, εφόδια, είμαι αχθοφόρος, σε Ξεν. — Παθ., αναθέτω τη μεταφορά των αποσκευών μου, σε Πλούτ.

σκευοφορικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει σε ή είναι κατάλληλος για τη μεταφορά αποσκευών, σε Ξεν.· *βάρος σκευοφορικόν, τό,* βάρος που προορίζεται να μεταφέρει ένα ζώο, φορτίο ζώου, στον ίδ.

σκευο-φόρος, -ον (φέρω), I. αυτός που μεταφέρει *σκεῦη· αἱ σκευοφόροι κάμηλοι,* καμήλες που προορίζονται για τη μεταφορά αποσκευών, σε Ηρόδ.· *τὰ σκευοφόρα* (ενν. *κτήνη*), τα φορτηγά ζώα που ακολουθούν το στράτευμα, σε Θουκ. κ.λπ. **II.** ως ουσ., μεταφορέας αποσκευών ενός μαχητή, αχθοφόρος, σε Αριστοφ.· *οἱ σκευοφόροι,* οι μεταφορείς των εφοδίων του στρατεύματος, οι υπηρέτες του στρατοπέδου, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.

σκευοφύλακew, μέλ. -ήσω, φυλάσσω, επιτηρώ τις αποσκευές, σε Πλούτ.

σκευο-φύλαξ[ῦ], -ἄκος, ό, φύλακας των αποσκευών, επιστάτης σκευοφυλακίου.

σκευωρέομαι, αόρ. *ἀ' ἐσκευωρησάμην,* παρακ. *ἐσκευώρημαι·* αποθ.

(*σκευωρός,· I.* προσέχω ή επιθεωρώ τις αποσκευές (*τὰ σκεῦη*)· απ' όπου, γενικά, παρατηρώ προσεκτικά ή υφαρπάζω, λαφυραγωγώ, σε Πλούτ. **II.** μηχανεύομαι, επινοώ, κατασκευάζω, σε Δημ.· με μια υπόνοια απάτης ή δολοπλοκίας, στον ίδ.· *ἀπόλ.,* ενεργώ με δόλο, σκευωρώ, ραδιουργώ, στον ίδ.

σκευώρημα, -ατος, τό, τέχνασμα, απάτη, δόλος, μηχανορραφία, σε Δημ.

σκευωρία, ή, I. φροντίδα, επιμέλεια των αποσκευών· απ' όπου, γενικά, μεγάλη φροντίδα, υπερβολική φροντίδα, επαγρύπνηση, σε Αριστ. **II.** τέχνασμα, δόλος, μηχανορραφία, απάτη, σε Δημ.

σκευ-ωρός, -όν, (ῶρα, Λατ. cura) = σκευοφύλαξ.

σκέψις, -εως, ή (σκέπτομαι),· I. παρατήρηση, αντίληψη μέσω των αισθήσεων, σε Πλάτ. **II. 1.** υπόθεση, θεωρία, ζήτημα, υπολογισμός, έρευνα, στον ίδ.· *νέμειν σκέπιν,* σκέπτομαι για ένα ζήτημα, στοχάζομαι, συλλογίζομαι, σε Ευρ.· *ἐνθεῖς τῇ τέχνῃ σκέπιν,* σε Αριστοφ.· *σκέψις περί τινος ή τι,* η έρευνα για κάτι, η μελέτη για ένα ζήτημα, σε Πλάτ. **2.** δισταγμός, ενδιασμός, αμφιβολία, αναφέρεται στους Σκεπτικούς φιλοσόφους (βλ. [σκεπτικός](#)), σε Ανθ.

σκήλαι, απαρ. αορ. *α' του σκέλλω.*

σκηνάω, I. το επόμ., σε Ξεν. **II. 1.** αποθ., *σκηνάομαι,* με Παθ. παρακ. και υπερσ., κατοικώ, διαμένω, διαβίω, κατασκηνώνω, στρατοπεδεύω, σταθμεύω,

σε Πλάτ.· *έσκηνημένοι*, σε σκεπασμένες άμαξες (βλ. [σκηνή](#) III), σε Αριστοφ.· *ίερά, έν οίς έσκήνηντο*, στα οποία βρήκαν άσυλο, σε Θουκ. **2.** με αιτ., *σκηνησάμενος καλύβην*, έχτισε για τον εαυτό του ένα σπιτάκι ή μία καλύβα, στον ίδ.

σκηνέω, μέλ. -ήσω (*σκηνή*), βρίσκομαι εντός ή κατοικώ σε σκηνή, κατασκηνώνω, σε Ξεν.· γενικά, έχω καταλύσει ή είμαι εγκατεστημένος, σταθμεύω, *έν οικίαις*, σε Θουκ.· *έν κόμαις, κατά κόμας*, σε Θουκ.· *σκηνέω είς τας κόμας*, πηγαίνω στα χωριά και εγκαθίσταμαι εκεί, στον ίδ.

σκηνή, ή, I. 1. στεγασμένος τόπος, τέντα, αντίσκηνο, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· στον πληθ., στρατόπεδο, Λατ. castra, σε Αισχύλ., Ξεν. **2.** γενικά, τόπος διαμονής, στέγη, κατοικία, σπίτι, ναός, σε Ευρ. **II. 1.** σκηνή ή παράπηγμα ξύλινο πάνω στο οποίο ερμήνευαν τους ρόλους τους οι ηθοποιοί, σε Πλάτ.· στο κανονικό θέατρο, η *σκηνή* ήταν ένας τοίχος στο πίσω μέρος αυτού που τώρα ονομάζουμε σκηνή, με πόρτες για την είσοδο και την έξοδο· η σκηνή (με τη σημασία που της αποδίδουμε σήμερα), ονομαζόταν *προσκήνιον* ή *λογεῖον*, τα πλάγια μέρη ή πτέρυγες παρασκήνια, κι ο τοίχος κάτω από τη σκηνή, αντίκρυ στην ορχήστρα, *ύποσκήνια*. **2.** *οί άπό σκηνης*, οι ηθοποιοί, οι ερμηνευτές, οι υποκριτές, σε Δημ. **3.** *τό επί σκηνης μέρος*, αυτό που παριστάνεται στη σκηνή, σε Αριστ.· *τά άπό σκηνης* (ενν. *ξήματα*), ωδές που άδονταν επί σκηνης, στον ίδ. **4.** μεταφ., το σκηνικό αποτέλεσμα, το αίσθημα του πλασματικού, του μη πραγματικού, *σκηνή πᾶς ό βίος*, «όλη η ζωή είναι θέατρο», σε Ανθ. **III.** στέγαστρο που μοιάζει με σκηνή, κάλυμμα, σκέπασμα της άμαξας, σε Αισχύλ., Ξεν.· επίσης, παραπέτασμα του κρεβατιού, σε Δημ. **IV.** ψυχαγωγία που παρέχεται στις σκηνές, συμπόσιο, σε Ξεν.

σκήνημα, -ατος, τό (σκηνέω), = *σκηνή*, τόπος διαμονής, κατοικία, σε Ξεν.· στον πληθ., φωλιά, σε Αισχύλ.

σκηνίδιον, τό, υποκορ. του *σκηνή*, σε Θουκ.

σκηνίς, -ίδος, ή, = *σκηνή*, σε Πλούτ.

σκηνίτης[ι], -ου, ό, αυτός που κατοικεί σε σκηνές, σε Στράβ.· μεταφ., άπορος, περιθωριακός, σε Ισοκρ.

σκηνο-βᾶτέω, μέλ. -ήσω, ανεβαίνω στη σκηνή του θεάτρου, παριστάνω στη σκηνή, σε Στράβ.

σκηνογραφία, ή, διακόσμηση της θεατρικής σκηνης με ζωγραφιές, σκηνική ζωγραφία, σε Αριστ.

σκηνογραφικός, -ή, -όν, αυτός που είναι κατάλληλος ή προορίζεται για τη σκηνογραφία, θεατρικός, φανταχτερός, σε Στράβ.

σκηνο-γράφος[ᾱ], ό (γράφω), αυτός που ζωγραφίζει τα σκηνικά του θεάτρου.

σκηνο-πηγία, ή, στήσιμο σκηνης· η εορτή της Σκηνοπηγίας ή *τάσκηνοπήγια*, εβραϊκή γιορτή, σε Κ.Δ.

σκηνοποιία, ή, κατασκευή ή στήσιμο σκηνης, σε Πολύβ.

σκηνο-ποιός, -όν (ποιέω), αυτός που κατασκευάζει σκηνές· ως ουσ., αυτός που έχει ως επάγγελμα την κατασκευή σκηνών, σε Κ.Δ.

σκήνος, Δωρ. **σκᾶνος, -εως, τό** = *σκηνή*· μεταφ., το σώμα (ως έδρα, κατοικία της ψυχής), σε Κ.Δ.

σκηνο-φύλαξ[υ], -ᾱκος, ό, ή, αυτός που φρουρεί εγκατεστημένος σε σκηνή, φρουρός σκηνης ή στρατοπέδου, σε Ξεν.

σκηνόω, μέλ. -ώσω (*σκηνή*)· **I. 1.** στήνω σκηνές, κατασκηνώνω, σταθμεύω, στρατοπεδεύω, σε Ξεν. **2.** *σκηνέω*, διαμένω σε σκηνή, στον ίδ.· γενικά, εγκαθίσταμαι, καταλύω, στον ίδ.· σε Παθ. παρακ., ζω ή είμαι, υπάρχω, σε

Πλάτ. **II.** καταγίνομαι επαγγελματικά με την κατασκευή σκηνών ή στήνω σκηνή, σε Πλούτ.

σκηνύδριον, τό, υποκορ. του *σκηνή*, σε Πλούτ.

σκήνωμα, -ατος, τό, = *σκήνημα*, σε Ευρ. **1.** καταλύματα των στρατιωτών, σε Ξεν. **2.** μεταφ., σώμα, πτώμα, κουφάρι, σε Κ.Δ.

σκήπτρον, τό, αντί *σκήπτρον*, μόνον στον Δωρ. τύπο *σκᾶπτρον* και στα σύνθ. *σκηπτ-οὔχος, σκηπτουχία*.

σκηπτός, ὁ (σκήπτω), ξαφνικός· ο κεραυνός που πέφτει, σε Σοφ., Ξεν.· μεταφ., λέγεται για την πανούκλα (συμφορά που πέφτει ξαφνικά), σε Αισχύλ.· λέγεται για τον πόλεμο, σε Ευρ., Δημ.

σκηπτουχία, ἡ, το να κρατάει κάποιος ραβδί ή σκήπτρο ως έμβλημα εξουσίας, στρατιωτική αρχή, σε Αισχύλ.· γενικά, εξουσία, ισχύς, κυριαρχία, σε Ανθ.

σκηπτ-οὔχος, Δωρ. **σκαπτ-, -ον** (*σκήπτρον, ἔχω*)· **1.** αυτός που κρατάει ραβδί ή σκήπτρο ως χαρακτηριστικό γνώρισμα εξουσίας· *σκηπτοὔχος βασιλεύς*, ο βασιλιάς που κρατάει σκήπτρο, σε Όμηρ. **2.** ως ουσ., ραβδούχος, αξιωματικός της Περσικής αυλής, αυλάρχης, σε Ξεν.

σκηπτο-φόρος, -ον (φέρω), = *σκηπτοφόρος*, σε Ανθ.

σκήπτρον, τό, Δωρ. **σκᾶπτρον**, μεταγεν. *σκᾶπτρον (σκήπτω)*· **I.** ραβδί ή μπαστούνι που πάνω του στηρίζεται αυτός που το κρατάει, μπαστούνι που υποβοηθεί το βάδισμα, βακτηρία, μαγκούρα, πατερίτσα, σε Όμηρ., Αισχύλ.· μεταφ., λέγεται για τις κόρες του Οιδίποδα, *σκήπτρα φωτός*, τα υποβοηθητικά του ραβδιά ή στηρίγματά του, σε Σοφ. **II. 1.** ραβδί ως έμβλημα εξουσίας, σκήπτρο· στον Όμηρ. το κρατούσαν οι ηγεμόνες και μετέβαινε από πατέρα σε γιο, ενώ η τελετή παράδοσης στην Ομήρ. Ιλ. καλείται *ή τοῦ σκήπτρου παράδοσις*, σε Θουκ.· το κρατούσαν επίσης δικαστές, κήρυκες και αγορητές, οι οποίοι, όταν σηκώνονταν για να πάρουν τον λόγο, το παραλάμβαναν από τον κήρυκα, σε Όμηρ. **2.** τα σκήπτρα, δηλ. βασιλεία, βασιλική ισχύς, εξουσία, σε Τραγ.

σκηπτροφορέω, μέλ. *-ήσω*, κρατώ βασιλικό σκήπτρο, βασιλεύω, δηλ. εξουσιάζω, με γεν., σε Ανθ.

σκηπτρο-φόρος, -ον, αυτός που κρατάει σκήπτρο, βασιλικός, σκηπτούχος, σε Ανθ.

σκήπτω, μέλ. *-σκήσω*, αόρ. *ἔσκησα* — Μέσ., μέλ. *σκήσομαι*, αόρ. *ἀ' ἔσκησάμην* — Παθ., παρακ. *ἔσκημμαι*· **I. 1.** υποστηρίζω, στηρίζω, ακουμπώ κάτι απέναντι από ή πάνω σε κάτι άλλο· Παθ. και Μέσ., στηρίζομαι σε ραβδί ή μπαστούνι, σε Όμηρ.· μεταφ., στηρίζομαι, εναποθέτω τις ελπίδες μου σε κάποιον ή κάτι, σε Δημ. **2.** με αιτ. πράγμ., προβάλλω προς υποστήριξη, προβάλλω ως δικαιολογία, προφασίζομαι, σε Ευρ.· στη Μέσ., προβάλλω εκ μέρους κάποιου, προκειμένου να τον υπερασπιστώ, σε Ηρόδ., Θουκ.· με απαρ., προσποιούμαι ότι, σε Αριστοφ., Δημ. **II. 1.** ρίχνω, εκσφενδονίζω, εκτοξεύω, σε Αισχύλ.· μεταφ., *σκήπτω ἀλάστορα εἶς τινα*, σε Ευρ. **2.** αμτβ., πέφτω με δύναμη, βαριά, ενσκήπτω, επιπίπτω, σε Αισχύλ., Σοφ.

σκηρίπτομαι, Μέσ., μόνο σε ενεστ. στηρίζομαι, ακουμπώ, βασίζομαι, σε Όμηρ. Οδ.· *σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε*, πιέζοντας, σπρώχνοντας με χέρια και με πόδια, στο ίδ.

σκήψις, -εως, ἡ (σκήπτω), πρόφαση, πρόσχημα, δικαιολογία, προσποίηση, σε Τραγ.· με γεν., *κατὰ φόνου τινὰ σκήψιν*, με την πρόφαση ότι διέπραξαν φόνο, σε Ηρόδ.· *σκήψις τοῦ μὴ ποιεῖν*, το πρόσχημα, η δικαιολογία για να μην κάνει κάποιος κάτι, σε Δημ.

σκιά, -ᾶς, Ἰων. **σκιή**, -ῆς, ἡ, **I. 1.** σκιά, ἴσκιος, σε Ομήρ. Οδ.· *σκιᾶντίστοιχος ὤς*, σαν τη σκιά, που είναι αχώριστη σύντροφος του ανθρώπου, σε Ευρ. **2.** ἴσκιος κάποιου που έχει πεθάνει, το φάντασμά του, σε Αισχύλ.· σε παροιμίες για τη θνητή φύση του ανθρώπου, *σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωπος*, σε Πίνδ.· *εἶδωλον σκιᾶς*, σε Αισχύλ. κ.λπ. **II.** ἴσκιος, σκιά των δέντρων κ.λπ.· *πετραίη σκιή*, σκιά του βράχου, σε Ησίοδ.· *ἐν σκιῇ*, στον ἴδ.· *ὑπὸ σκιῇ*, σε Ηρόδ.· *ὑπὸ σκιᾶς*, σε Ευρ.· *σκιᾶν Σειρίου κυνός*, σκιά από τη θερμότητά του, σε Αισχύλ.

σκιάγραφέω, μέλ. -ῆσω (*σκιαγράφος*), ζωγραφίζω χρησιμοποιώντας διαβαθμίσεις, αποχρώσεις φωτός και σκιάς, ιχνογραφώ, σκισάρω, σχεδιάζω, Λατ. *adumbrare* — Παθ., *τὰ ἐσκιαγραφημένα*, σε Πλάτ.

σκιαγράφημα, -ατος, τό, σχέδιο, σκίτσο, ιχνογράφημα, σε Πλάτ.

σκιαγραφία, ἡ (σκιαγράφος), σχέδιο ή ιχνογράφημα, τέτοιας μορφής ώστε να δημιουργεί εντύπωση από μακριά, σκηνική ζωγραφική, σε Πλάτ.

σκιά-γράφος[ᾶ], -ον (γράφω), καλλιτέχνης που ζωγραφίζει χρησιμοποιώντας διαβαθμίσεις του φωτός και της σκιάς, ιχνογράφος, ζωγράφος, σκηνογράφος.

σκιάδειον[ᾶ], τό (σκιά), παραπέτασμα που προστατεύει από το φως του ἡλίου, υπόστεγο, ομπρέλα, καπέλο, σε Αριστοφ.

σκιάζω, Αττ. μέλ. *σκιῶ*, σε Σοφ.· αόρ. *ἀ' ἐσκιάσα* — Παθ., αόρ. *ἀ' ἐσκιάσθην*, παρακ. *ἐσκιάσμαι*· (*σκιά*)· **I.** ρίχνω σκιά, σκιάζω, σε Ομήρ. Ἰλ., Ευρ. **II.** γενικά, επισκιάζω, καλύπτω, αποκρύπτω, σε Ησίοδ., Ηρόδ. — Παθ., σε Ευρ.

III. χρησιμοποιώ την τέχνη της σκίασης στη ζωγραφική, ζωγραφίζω με διαβαθμίσεις φωτός και σκιάς, σε Λουκ.

σκιά-μάχew, μέλ. -ῆσω (*μάχομαι*), μάχομαι σε χώρο με σκιά, δηλ. στη σχολή (για πρακτική εξάσκηση), πολεμώ με μια σκιά, δηλ. αγωνίζομαι μάταια, σκισμαχώ, ματαιοπονώ, σε Πλάτ.

Σκιά-ποδες[ᾶ], οἱ, μυθικός λαός στην περιοχή της Λιβύης που είχαν τεράστια πόδια και που τα χρησιμοποιούσαν ως ομπρέλες όταν αναπαύονταν, για να προφυλάσσονται από τον ἥλιο, σε Αριστοφ.

σκιαρό-κομος, -ον (κόμη), αυτός που έχει σκιερό, πυκνό φύλλωμα, σε Ευρ.

σκιαρός, -ά, -όν, βλ. [σκιερός](#).

σκιάς, -άδος, ἡ (σκιά), οτιδήποτε χρησιμεύει στο να παρέχει σκιά, παραπέτασμα, στέγαστρο, υπόστεγο, ομπρέλα, καπέλο, σε Θεόκρ., Πλούτ.

σκια-τραφής, -ές (τρέφω), αυτός που ανατράφηκε στη σκιά, που δηλαδή δεν είναι σκληραγωγημένος, μαλθακός, τρυφηλός.

σκιατροφία, ἡ, το να έχει ανατραφεί κάποιος στη σκιά, μαλθακότητα, τρυφή, εκθηλυσμένος τρόπος ζωής, σε Πλούτ.

σκιατροφέω ή -τραφέω, Ἰων. **σκιητροφέω**, μέλ. -ῆσω (*τρέφω*)· **I.** ανατρέφω στη σκιά, δηλ. ανατρέφω κατ' οἶκον, με τρυφή — Παθ., παραμένω συνεχώς στη σκιά, αποφεύγω τον ἥλιο και τον μόχθο, διάγω καθιστική ζωή, σε Ηρόδ., Ξεν. **II.** αμτβ. στην Ενεργ., φορώ στο κεφάλι μου σκιάδιο (κασκέτο), καλύπτω το κεφάλι μου, σε Ηρόδ.· *ἐσκιατροφηκώς*, λέγεται για θηλυπρεπή άντρα, σε Πλάτ.

σκιατροφία, ἡ, = *σκιατροφία*.

σκιάω, = *σκιάζω*, καλύπτω με σκιά, επισκιάζω — Παθ. επικαλύπτομαι με σκιά, επισκιάζομαι ή γίνομαι σκιερός, αποκρύπτομαι, *σκιῶντο ἄγνιαι* (Επικ. γ' πληθ. παρατ.), σε Ομήρ. Οδ.

σκιδνημι, ἰσοδ. τύπος του *σκεδάννυμι*, σκορπίζω, διασκορπίζω — Παθ., *σκιδναμαι*, μόνο σε ενεστ. και παρατ., σκορπίζομαι, διασκορπίζομαι, διαλύομαι, λέγεται για συναθροισμένο πλήθος, ὄχλο, σε Όμηρο· λέγεται για αφρό ή αφρισμένο θαλασσινό κύμα, ομοίως για σύννεφο σκόνης, σε Ομήρ.

Ιλ.· σκιδναμένης Δημήτερος, όταν σκορπίζονται στη γη οι κόκκοι των σιτηρών, δηλ. κατά την περίοδο της σποράς, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ.: ἄμα ἡλίω σκιδναμένω, όταν ο ήλιος αρχίζει να σκορπά το φως του, δηλ. λίγο μετά την ανατολή του ηλίου, στον ιδ.

σκιερός ή σκιᾶρός, -ά, -όν (σκιά),· 1. σκιερός, αυτός που παρέχει σκιά, σε Όμηρ., Πίνδ. κ.λπ. **2.** αυτός που βρίσκεται στη σκιά, που καλύπτεται από σκιά, σύσκιος, σε Ησίοδ., Πίνδ. **3.** σκοτεινός, σκουρόχρωμος, σε Ανθ.

σκιή, σκίητροφέω, ή, Ιων. αντί σκιά, σκιατροφέω.

σκίλλα, -ης, ή, σκιλλοκρέμμυδο, κρεμμύδι της θάλασσας, δηλ. το φυτό σχῖνος, σε Θέογν.

σκιμᾶλίζω, Αττ. μέλ. -ιῶ, μουντζώνω, φασκελώνω, περιπαίζω, χλευάζω, προσβάλλω, τινά, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

σκίμπους, -ποδος, ό, μικρός καναπές, σκαμνί, σκαμπό, χαμηλό κρεβάτι, σε Αριστοφ.

σκίμπτομαι, = σκῆπτομαι, ισχυρίζομαι, διατεινόμεαι, προφασίζομαι, επικαλούμαι, σε Πίνδ.

σκινδάλαμος, Αττ. **σχινδάλαμος, ό,** μικρό κομμάτι ξύλου που έχει αποσχιστεί, πελεκούδι, Λατ. scindula· μεταφ., λόγων σχινδάλαμοι, λεπτολογίες, αμφίσημα λόγια, γρίφοι, σοφιστείες, σε Αριστοφ.

σκινδάλαμο-φράστης, -ου, ό, λεπτολόγος, αυτός που «διυλίζει τον κώνωπα», σχολαστικός, φλύαρος, σε Ανθ.

σκιο-ειδής, -ές (είδος), αυτός που παρέρχεται σαν σκιά, σκιάδης, ομιχλώδης, σε Αριστοφ., Πλάτ.

σκίοεις, -εσσα, -εν (σκιά), I. 1. σκιερός, σκιάδης· οὔρεα σκίοεντα, δηλ. πυκνόφυτα, σε Όμηρ.· σκίοεντα μέγαρα, σκιερά δωμάτια, σε Ομήρ. Οδ. **2.** Ενεργ., νέφεα σκίοεντα, σύννεφα που ρίχνουν τη σκιά τους, σε Όμηρ. **II.** σκοτεινός, φασματικός, ανυπόστατος, σε Ανθ.

σκιόωντο, Επικ. γ' πληθ. παρατ. του σκιάω.

σκίπων[ι], -ωνος, ό, = σκῆπτρον, ραβδί, μαστούνι, βακτηρία, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.

Σκίρα[ι], τά, γιορτή της Αθηνάς Σκιράδος (Σκιράς), που τελείτο τον μήνα Πυανεψιώνα (Οκτώβριο), σε Αριστοφ.· διακρίνεται από τα Σκιροφόρια, που τελούνταν τον μήνα Σκιροφοριώνα (Ιούνιο).

Σκίράς, -άδος, ή, προσωνύμιο της θεάς Αθηνάς (βλ. [σκίρον](#)), σε Στράβ.

σκίραφειον, τό, το μέρος όπου παίζονται τυχερά παιχνίδια ή ζάρια, σε Ισοκρ.

σκίραφος[ι], ό, ποτήρι όπου τοποθετούνται τα ζάρια για να ανακατευτούν· χρησιμοποιείται στο τυχερό παιχνίδι των ζαριών· μεταφ., απάτη, δόλος, σε Ιπών. (αμφίβ. προέλ.).

Σκίριται, οί, Σκιρίτες, διαίρεση του στρατού των Σπαρτιατών, αποτελούμενη από εξακόσιους πεζούς άντρες που μάχονταν στην αριστερή πτέρυγα, κοντά στον βασιλιά, και ήταν (τουλάχιστον αρχικά) περίοικοι από την αρκαδική περιφέρεια με το όνομα Σκιρίτις, σε Θουκ., Ξεν.

σκίρον[ι], τό, λευκή ομπρέλα που φερόταν σε πομπή από την Ακρόπολη των Αθηνών, κατά τους εορτασμούς της Αθηνάς Σκιράδος (Σκιράς), (τά Σκίρα), σε Πλούτ.

σκίρον, τό, σκληρός φλοιός τυριού, περιτρίμματα τυριού, σε Αριστοφ.

σκίρος, ό, γύψος· οποιοδήποτε σκληρό επικάλυμμα, βλ. [σκίρον](#).

Σκίρο-φορία, τά, βλ. [Σκίρα, τά](#).

Σκίροφοριών, -ῶνος, ὁ, Σκίροφοριών, ο δωδέκατος Αττικός μήνας, ανάμεσα στο τελευταίο ἡμισυ του Ιουνίου και το πρώτο του Ιουλίου, που ονομάστηκε έτσι από την γιορτή των Σκίροφοριών (*Σκίροφόρια*), σε Αντιφ. κ.λπ.

σκιρτάω, μέλ. -ήσω (*σκαίρω*), αναπηδώ, πηδῶ, τινάζομαι, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. κ.λπ.· μεταφ., λέγεται για την ορμή του ανέμου, σε Αισχύλ.

σκίρτημα, -ατος, τό, τίναγμα, άλμα, πήδημα, αναπήδημα, χοροπήδημα, σε Αισχύλ., Ευρ.

σκίρτησις, ἡ, εκτίναξη, άλμα, σε Πλούτ.

σκιρτητής, -οῦ, ὁ, ἄλτης, σε Μόσχ.

σκιρτο-πόδης, -ου, ὁ (**σκιρτάω, πούς**), αυτός που έχει ευλύγιστα πόδια για άλμα, σε Ανθ.

Σκίρτος, ὁ (**σκιρτάω**), Ἄλτης, ὄνομα Σατύρου, σε Ανθ.

σκιρτῶεν, γ' πληθ. ευκτ. του σκιρτάω.

Σκίρων[ι], -ωνος, ὁ, I. βορειοδυτικός άνεμος που έπνεε από τις Σκιρωνίδες Πέτρες στον Ισθμό της Κορίνθου, σε Στράβ. **II.** κατά τη μυθολογία, ληστής που σύχναζε στους βράχους μεταξύ Αττικής και Μεγάρων, (φονεύθηκε από τον Θησέα), σε Ξεν.: *Σκίρωνος ἀκτή*, ακτή κοντά σ' αυτούς τους βράχους, σε Ευρ.: η παρακείμενη θάλασσα ήταν το *Σκιρωνικὸν οἶσμα θαλάσσης* του Σιμων., σε Ανθ.: οι βράχοι καθαυτοί ονομάζονταν *Σκιρωνίδες πέτραι*, σε Ευρ.: *Σκιρωνις ὁδός*, δρόμος που οδηγούσε από την Αθήνα στα Μέγαρα, σε Ηρόδ.

Σκίτᾱλοι[ι], οί, πρόσωπα που τα επικαλούνταν ως δαίμονες της αναισχυντίας, της συνουσίας, της λαγνείας, σε Αριστοφ. (ἀγν. προέλ.).

σκι-ῶδης, -ες, συνηρ. από *σκιο-είδης*, σκοτεινός, σκιερός, σε Ευρ.

σκληράγωγέω, μέλ. -ήσω (*ἀγωγή*), ανατρέφω με τραχύτητα, σε Λουκ.

σκληρο-καρδία, ἡ, ασπλαχνιά, σκληροκαρδία, σε Κ.Δ.

σκληρός, -ά, -όν (**σκέλλω**), **I. 1.** σκληρός, τραχύς, άκαμπτος, στέρεος, Λατ. *durus*, σε Θεόγν., Αισχύλ. κ.λπ. **2.** λέγεται για ήχο, τραχύς, βαρύς, βαθύς, βροντερός, Λατ. *aridus*, σε Ησίοδ., Ηρόδ. **3.** τραχύς, άκαμπτος, αλύγιστος, Λατ. *rigidus*, σε Αριστοφ., Ξεν.: λέγεται για αγόρια που δείχνουν μεγαλύτερα από την ηλικία τους, τραχύς, ορμητικός, ρωμαλέος, σε Πλούτ., Λουκ. **II.** μεταφ., λέγεται για πράγματα, δύσκολος, στρυφνός, αυστηρός, αμείλικτος, άτεγκτος, σε Σοφ., Ευρ.: *σκληρὰ μαλθακῶς λέγων*, σε Σοφ. **III.** επίρρ., *σκληρῶς καθῆσθαι*, δηλ. σε σκληρό κάθισμα, σε Αριστοφ.

σκληρότης, -ητος, ἡ, I. σκληρότητα, τραχύτητα, σε Πλάτ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, τραχύτητα, δυστροπία, στρυφνότητα, ισχυρογνωμοσύνη, αυστηρότητα, στον ίδ.

σκληρο-τράχηλος, ον, σκληροτράχηλος, ανυπάκουος, απείθαρχος, σκληραγωγημένος, σκληρός, σε Κ.Δ.

σκληρύνω[ω], μέλ. -ύνῶ (*σκληρός*), κάνω κάτι σκληρό, σκληραίνω· μεταφ., εκτραχύνω, κάνω κάποιον σκληρόκαρδο, σε Κ.Δ.

σκληφρός, -ά, -όν (**σκέλλω**), ισχνός, λεπτός, λιγνός, αδύνατος, σε Πλάτ.

σκνίπαϊος, -α, -ον, σκοτεινός· *σκνιπαῖος ὁδίτης*, οδοιπόρος που πλανάται την ώρα του λυκόφωτος, σε Θεόκρ.

σκνίπός, -ή, -όν, αυτός που έχει αμβλυμένη όραση, μύωψ (αμφίβ. προέλ.).

σκολιό-θριξ, ὁ, ἡ, αυτός που έχει σγουρά μαλλιά ή σγουρό φύλλωμα, κατσαρός, σε Ανθ.

σκόλιον, τό, ουδ. του *σκολιός* (ενν. μέλος), άσμα του τραπεζιού που τραγουδούσαν αλληλοδιαδόχως οι συμποσιαστές, με τη συνοδεία λύρας, σε Αριστοφ.: ονομάστηκε έτσι από την ακανόνιστη διαδοχή αυτών που το

τραγουδούσαν· κάθε ένας από τους συμποσιαστές τραγουδούσε κρατώντας ένα κλωνάρι μυρτιάς (*μυρρίνη*), το οποίο έδινε σε όποιον από τους συνδαιτημόνες του επέλεγε ώστε να συνεχίσει το τραγούδι.

σκολιός, -ά, -όν, αυτός που έχει λυγιστεί, περιπεπλεγμένος, συνεστραμμένος, ελικοειδής, λοξός, γυριστός, καμπύλος, κυρτός, Λατ. *obliquus*, σε Ηρόδ., Ευρ. κ.λπ.· αυτός που έχει λυγιστεί προς την άλλη μεριά, στραβός, ανάποδος, ανώμαλος, στρεβλός, *δουλείη κεφαλή, σκολιή* (*stat capite obstipō*, σε Οράτ.), σε Θέογν.· μεταφ., διεστραμμένος, πανούργος, κακότροπος, δηλ. άδικος, ανελικρινής, δόλιος, ψευδής, στριμμένος, σε Ομήρ. *Ιλ.*, Ησίοδ. κ.λπ.· *σκολιά πράττειν, εἶπειν*, σε Πλάτ.· ομοίως, *επίρρ. σκολιῶς*, σε Ησίοδ.

σκολιότης, -ητος, ή, δυστροπία, αδικία, απάτη, δόλος, διαστροφή, σε Πλούτ.· στον πληθ. οι ελικοειδείς στροφές του ποταμού κ.λπ., σε Στράβ.

σκολίωμα, -ατος, τό (σκολιός), καμπή, κυρτότητα, στράβωμα, σε Στράβ.

σκολοπίζω (σκόλοψ), παλουκώνω, σουβλίζω, ανασκολοπίζω.

σκόλοψ, -οπος, ό, I. 1. πάσσαλος που έχει αιχμηρή απόληξη, παλούκι, σούβλα, σταυρός, σε Ομήρ. *Ιλ.*, Ευρ.· στον πληθ. *σκόλοπες*, συστάδα από πασσάλους, περίφραξη από πασσάλους, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** αγκάθι, αγκίδα, σε Βάβρ., Κ.Δ. **II.** δέντρο, σε Ευρ.

σκόλυμος, ό, είδος εδώδιμου ακανθώδους φυτού, αγκινάρα, σε Ησίοδ. (*άγν. προέλ.*).

σκόμβρος, ό, είδος θαλασσίου ψαριού που ανήκει στην ίδια οικογένεια με τον τόννο, σκουμπρί, σε Αριστοφ.

σκοπ-άρχης, -ου, ό (άρχω), επικεφαλής αντρών που φυλάνε σκοπιά, αρχηγός σώματος κατασκόπων, σε Ξεν.

σκοπελο-δρόμος, -ον, αυτός που τρέχει περνώντας ανάμεσα από βράχους, σε Ανθ.

σκόπελος, ό (σκοπέω), τόπος που είναι κατάλληλος για να παρατηρεί κάποιος απ' αυτόν, παρατηρητήριο, ψηλός βράχος ή κορυφή, κορφοβούνι, ακρωτήριο ή υπερυψωμένος και απόκρημνος παραθαλάσσιος τόπος, σκόπελος, Λατ. *scorulus*, σε Όμηρ. κ.λπ.

σκοπεύω, μεταγεν. τύπος αντί *σκοπέω*, σε Στράβ. κ.λπ.

σκοπέω και **σκοπέομαι**, χρησιμ. από τους Αττ. συγγραφείς μόνο σε ενεστ. και παρατ., ενώ οι υπόλοιποι χρόνοι συμπληρώνονται από το *σκέπτομαι* (*σκοπός*)·

I. 1. παρατηρώ ή επιτηρώ κάτι· θεώμαι, θεωρώ, ατενίζω, σε Πίνδ., Σοφ. κ.λπ.· απόλ., παρατηρώ, εξετάζω, ερευνώ, περιεργάζομαι, παρακολουθώ, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** μεταφ., προσέχω, θεωρώ, λαμβάνω υπ' όψιν, σκέπτομαι, εξετάζω, σε Ηρόδ., Αττ.· *σκοπέω τι*, σε Θουκ. κ.λπ.· *σκοπέω περί τινος ή τι*, σε Πλάτ.·

απόλ., *όρθῶς σκοπεῖν*, σε Ευρ. κ.λπ. **3.** αναζητώ, με αιτ., σε Ξεν. κ.λπ. **II.** Μέσ., χρησιμ. ακριβώς όπως Ενεργ., σε Σοφ., Ευρ. **III.** Παθ., *σκοπῶν και σκοπούμενος*, αυτός που εξετάζει και ταυτοχρόνως εξετάζεται, σε Πλάτ.

σκοπή, ή, = *σκοπία* I, στον πληθ., σε Αισχύλ., Ξεν.

σκοπία, Ιων. -ιή, ή (σκοπέω)· **I. 1.** υπερυψωμένος τόπος από τον οποίο μπορεί κάποιος να παρατηρεί ή να παρακολουθεί και να κατασκοπεύει, βουνοκορφή, σε Όμηρ.· λέγεται για την ακρόπολη της Τροίας, σε Ευρ.· πρβλ. [σκόπελος](#). **2.** μεταφ., ύψος ή υψηλότερο σημείο κάθε πράγματος, σε Πίνδ. **II.** πύργος όπου φυλάνε σκοπία οι φρουροί, φυλάκιο, παρατηρητήριο, Λατ. *specula*, σε Ηρόδ., Πλάτ. **III.** φρουρά, οι επιφορτισμένοι να φυλάσσουν σκοπία άντρες· *σκοπιήν ἔχειν*, φρουρώ, φυλάσσω σκοπία, σε Ομήρ. *Οδ.*, Ηρόδ.

σκοπιάζω (σκοπία), μόνο σε ενεστ. και παρατ., παρατηρώ κάποιον, **I.** κατασκοπεύω από υπερυψωμένο σημείο ή από πύργο σκοπιάς, σε Ομήρ. *Ιλ.*·

κατασκοπεύω, παραμονεύω, εξερευνώ, σε Ομήρ. Οδ. **II.** μτβ., κατασκοπεύω κάποιον, εξερευνώ, ανακαλύπτω κάτι, με αιτ., σε Ομήρ. Ιλ., Ανθ. κ.λπ. · ομοίως στον Μέσ., παραφυλάσσω, παραμονεύω, σε Θεόκρ.

σκοπιήτης, -ου, ό (σκοπιά), ορεινός, ορεσίβιος, βουνίσιος, λέγεται για τον Πάνα, σε Ανθ.

σκοπιωρέομαι, αποθ., παραφυλάσσω, παρακολουθώ, κατοπτεύω, παραμονεύω, σε Αριστοφ.

σκοπι-ωρός, ό (ώρα, Λατ. cura), φύλακας, φρουρός, σκοπός.

σκοπός, ό και ή (σκέπτομαι), **I. 1.** αυτός που φυλάσσει, φρουρός, αυτός που παρατηρεί όσα συμβαίνουν, επόπτης, επιστάτης, σε Όμηρ. · λέγεται για θεούς και βασιλείς, φύλακας, φρουρός, προστάτης, *Όλύμπου σκοπός*, σε Πίνδ. **2.** φύλακας, φρουρός που έχει τοποθετηθεί στη *σκοπιά*, Λατ. speculator, σε Όμηρ., Ξεν. · αυτός που παραφυλάει ή υποδεικνύει το θήραμα, σε Ξεν. **3.** κατάσκοπος, αυτός που περιπολεί, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ. **II. 1.** μακρινό αντικείμενο στο οποίο κάποιος προσηλώνει τα μάτια του, σημάδι, στόχος, Λατ. scopus, σε Ομήρ. Οδ. · *άπο σκοποϋ*, μακριά από τον στόχο, στο ίδ. · *έτσι, παρὰ σκοπόν*, σε Πίνδ. · *σκοποϋ τυχεϊν*, βρίσκω, πετυχαίνω τον στόχο, στον ίδ. · *έπι σκοπόν βάλλειν*, σε Ξεν. **2.** μεταφ., στόχος, σκοπός, πρόθεση, επιδίωξη, αντικείμενο όπου μεταβαίνει μια ενέργεια, σε Πλάτ.

σκορᾶκίζω, Αττ. μέλ. -ιῶ (*ές κόρακας*, βλ. [κόραξ](#)), αποδιώχνω με περιφρόνηση, διαβολοστέλνω, αναθεματίζω, ξαποστέλνω, σε Λουκ. — Παθ., αντιμετωπίζομαι με περιφρόνηση, αποπέμπομαι, απορρίπτομαι, προπηλακίζομαι, σε Δημ.

σκορδινάομαι, Ιων. -έομαι, αποθ., τεντώνω τα μέλη μου ενώ χασμουριέμαι, χάσκω, σε Αριστοφ. (άγν. προέλ.).

σκοροδ-άλμη, ή, σάλτσα ή καρύκευμα από άλμη και σκόρδο, σε Αριστοφ.

σκοροδίζω, μέλ. -ίσω, ταίζω υποχρεωτικά με σκόρδο τους πετεινούς πριν τους οδηγήσω σε κοκορομαχία (για να γίνουν πιο επιθετικοί), σε Αριστοφ. — Παθ., *έσκοροδισμένος*, ταϊσμένος με σκόρδο, στον ίδ.

σκορόδιον, τό, υποκορ. του *σκόροδον*, σε Αριστοφ.

Σκοροδο-μάχοι, οί (μάχομαι), αυτοί που μάχονται πετώντας σκόρδα αντί πέτρες, σε Λουκ.

σκόροδον, τό, σκόρδο, Λατ. allium, του οποίου η ρίζα αποτελείται από πολλές χωριστές σκελίδες (*γελιγῆτες*), κι έτσι διακρίνεται από το κρεμμύδι (*κρόμμυον*), και το πράσο (*πράσον*), σε Ηρόδ. · στον πληθ., σε Αριστοφ.

σκορπίζω, μέλ. -ίσω, σκορπίζω, διασκορπίζω, διαχωρίζω, σε Στράβ., Κ.Δ. (αμφιβ. προέλ.).

σκορπίος, ό, I. σκορπίος, σε Πλάτ., Δημ. **II.** πολεμική μηχανή που εκτόξευε βέλη, σε Πλούτ. (αμφιβ. προέλ.).

σκοταῖος, -α, -ον και -ος, -ον (σκότος), **I.** αυτός που βρίσκεται ή συμβαίνει στο σκοτάδι, δηλ. πριν την αυγή και μετά την εσπέρα, σκοτεινός, βυθισμένος στο σκοτάδι, σε Ξεν. **II.** λέγεται για πράγματα, σκούρος, σκοτεινός, σκοτεινιασμένος, σε Πλούτ.

σκοτεινός, -ή, -όν (σκότος), **I. 1.** σκοτεινός, ανήλιαγος, σε Αισχύλ., Ευρ. κ.λπ. · *άνα τό σκοτεινόν*, στο σκοτάδι, στα σκοτεινά, σε Θουκ. **2.** λέγεται για πρόσωπο, αυτός που βρίσκεται στα σκοτάδια, δηλ. βυθισμένος στο σκοτάδι, τυφλός, σε Σοφ., Ευρ. **II.** μεταφ., σκοτεινός, ασαφής, δυσδιάκριτος, ακαταλαβίστικος, δυσνόητος, σε Ευρ., Πλάτ. · ομοίως, επίρρ. -νῶς, σε Πλάτ. **σκοτία, ή (σκότος)**, σκοτεινιά, σκοτάδι, ζόφος, σε Ανθ.

σκοτίζω, κάνω κάτι σκοτεινό — Παθ., είμαι σκοτεινός, σκοτεινιασμένος, σε Κ.Δ.

σκότιος, **-α**, **-ον** και **-ος**, **-ον** (σκότος), σκοτεινός· **I.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που βρίσκεται ή συμβαίνει στο σκοτάδι· *σκότιον δέ έ γείνατο μήτηρ*, δηλ. όχι με νόμιμο γάμο, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *σκότιοι παῖδες*, σε Ευρ.· *σκότιοι εὐναί*, λαθραίοι έρωτες, στον ίδ. κ.λπ. **II. 1.** λέγεται για πράγματα και τόπους, ο σκοτεινός, σε Ευρ. **2.** μεταφ., όπως το σκοτεινός, ασαφής, συγκεχυμένος, δυσδιάκριτος, κρυφός, μυστικός, σε Αριστοφ.

σκοτο-δᾶσϋ-πυκνό-θριξ, **-τριχος**, **ὁ**, **ἡ**, σκοτεινός λόγω της πυκνότητας και της δασύτητας των τριχών, μελαχρινός και μαλλιαρός, *κυνῆ σκοτοδασυπυκνόθριξ*, λέγεται για το κάλυμμα, την κάλυψη σκοτεινών υποθέσεων, σε Αριστοφ.

σκοτο-δινιάω (δίνη), μόνο σε ενεστ., υποφέρω από ζάλη ή ίλιγγο, ζαλίζομαι, χάνω το φως μου, σε Αριστοφ., Πλάτ.

σκοτο-ειδής, **-ές** (εἶδος), αυτός που έχει σκοτεινή όψη, σε Πλάτ.

σκοτόεις, **-εσσα**, **-εν** (σκότος), σκοτεινός, ζοφερός, σε Ησιόδ.

σκοτόμαινα, **ἡ**, = *σκοτομήνη*, σε Ανθ.

σκοτο-μήνη, **ἡ**, ασέληνη, χωρίς φεγγάρι νύχτα, σκοτεινή νύχτα.

σκοτο-μήνιος, **-ον**, σκοτεινός κι ασέληνος, σε Ομήρ. Οδ.

σκότος, **-ου**, **ὁ**, **1.** σκοτεινιά, ζόφος, σε Ομήρ. Οδ., Αττ. **2.** η σκοτεινιά του θανάτου, ο θάνατος, σε Ομήρ. Ιλ., Ευρ. **3.** λέγεται για την τυφλότητα, την τύφλωση, *σκότον βλέπειν*, σε Σοφ.· *σκότον δεδωρκώς*, σε Ευρ. **4.** μεταφ., *σκότω κρύπτειν*, όπως το nocte premere, κρύβομαι στο σκοτάδι, καλύπτω τις ανομίες μου, σε Σοφ.· ομοίως, *διὰ σκότους έστί*, είναι συγκεχυμένο και αβέβαιο, είναι μυστήριο, σε Ξεν.· *κατά σκότον, ὑπό σκότου*, σε Σοφ. κ.λπ.

σκότος, **-εος**, **τό**, = το προηγ., σε Πλάτ. κ.λπ.

σκοτόω, μέλ. **-ώσω**, κάνω κάτι σκοτεινό, τυφλώνω — Παθ., βρίσκομαι στο σκοτάδι· επίσης, υποφέρω από ίλιγγο, ζαλίζομαι, σε Πλάτ.

σκοτ-ώδης, **-ες**, συνηρ. αντί *σκοτοειδής*, σκοτεινός, ζαλισμένος, σε Πλάτ.

σκύβαλον, **τό**, περίττωμα, ακαθαρσία, λύμα, σκουπίδι, σε Ανθ. (αμφιβ. προέλ.).

σκυδμαίνω, μόνο στον ενεστ., είμαι θυμωμένος, οργίζομαι, *τινί*, με κάποιον, σε Ομήρ. Ιλ. (Επικ. απαρ. *σκυδμαινέμεν*).

σκύζομαι, Επικ. γ' ενικ. ευκτ. αορ. *α' σκύσσαιτο*· είμαι θυμωμένος ή οργισμένος με κάποιον, αγανακτώ, κακιώνω, *τινι*, σε Όμηρ.· *απόλ.*, είμαι οργισμένος, σε Ομήρ. Ιλ.

Σκύθης[ϋ], **-ου**, **ὁ**, κλητ. *Σκύθᾶ*· **I. 1.** κάτοικος της Σκυθίας ή ο καταγόμενος από τη Σκυθία· παροιμ., *Σκυθῶν έρημία*, όπως θα λέγαμε εμείς «η έρημος της Σαχάρας», σε Αριστοφ.· θηλ. *Σκύθαινα*. **2.** ως επίθ. **ὁ Σκυθικός**, σε Αισχύλ.

II. στην Αθήνα, αστυνόμος, μέλος της πολιτοφυλακής, που κατά κανόνα αποτελείτο από Σκύθες σκλάβους, σε Αριστοφ.

Σκυθίζω, μέλ. **-ίσω**, συμπεριφέρομαι ως Σκύθης, μιμούμαι τα ήθη των Σκυθών· απ' όπου, λόγω της συνήθους πρακτικής των Σκυθών να αφαιρούν το δέρμα του κεφαλιού των σκοτωμένων εχθρών τους, κατέληξε να σημαίνει, *ξυρίζω το κεφάλι μου· έσκυθισμένος ξυρῶ*, σε Ευρ.

Σκυθικός, **-ἡ**, **-όν**, ο Σκυθικός· **I.** αυτός που ανήκει σε ή προέρχεται από τη Σκυθία, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *ή Σκυθική* (ενν. γῆ), σε Ηρόδ. κ.λπ.· θηλ. **Σκυθίς**, **-ίδος**, αιτ. **-ίν**, σε Αισχίν. **II.** επίρρ., **-κῶς**, σε Στράβ., Πλούτ.

Σκῆθιστί[τι], επίρρ., στη Σκυθική γλώσσα, σε Ηρόδ.

Σκῆθο-τοξότης, **-ου**, **ὁ**, τοξότης από τη Σκυθία, σε Ξεν.

σκυθράζω, είμαι θυμωμένος, οργισμένος, κατσουφιάζω, σε Ευρ.
σκυθρός, -ά, -όν (σκύζομαι), θυμωμένος, δύσθυμος, κατσούφης, κατηφής, σε Μένανδρ.

σκυθρωπάζω, μέλ. -σω, αόρ. *ἀ΄ έσκυθρώπασα*, παρακ. *έσκυθρώπακα*· φαίνομαι θυμωμένος ή δύσθυμος, κατηφής, έχω λυπημένη όψη, στραβομουτσουνιάζω, σε Αριστοφ., Ξεν. κ.λπ.

σκυθρ-ωπός, -όν (σκυθρός, ὄψ), **I.** αυτός που φαίνεται θυμωμένος, που έχει λυπημένη όψη, δύσθυμος, κατηφής, κατσούφης, σε Ευρ., Αισχύλ. κ.λπ.· *τὸ σκυθρωπόν*, το επόμ., σε Ευρ.· *επίρρ., σκυθρωπῶς ἔχειν*, σε Ξεν. **II.** λέγεται για πράγματα, κατηφής, λυπημένος, μελαγχολικός, σε Ευρ.

σκυλάκαινα[ἄ], ἡ, θηλ. του *σκύλαξ*, σε Ανθ.

σκυλάκεια, ἡ, εκτροφή σκύλων, σε Πλούτ.

σκυλάκευμα[ἄ], -ατος, τό, νεογέννητος σκύλος, κουτάβι, σε Ανθ.

σκυλάκευω, μέλ. -σω (*σκύλαξ*)· **I.** ζευγαρώνω σκύλους για αναπαραγωγή, εκτρέφω σκυλιά, σε Ξεν. **II.** Παθ., θηλάζομαι, βυζαίνω, σε Στράβ.

σκυλάκιον[ἄ], τό, υποκορ. του *σκύλαξ*, σε Πλάτ., Ξεν.

σκυλάκ-ώδης, -ες (εἶδος), αυτός που μοιάζει με νεογέννητο σκύλο· *τὸ σκυλακῶδες*, η φύση, ο χαρακτήρας των νεογέννητων σκυλιών, σε Ξεν.

σκύλαξ[ῦ], -ἄκος, ὁ και ἡ (σκύλλω), **1.** νεογέννητος σκύλος, κουτάβι, σκυλάκι, Λατ. *catulus*, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ.· γενικά, σκύλος, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** = *σκύμνος*, σε Ευρ.

σκύλευμα[ῦ], -ατος, τό, κατά κανόνα στον πληθ., όπλα που έχουν αφαιρεθεί από σκοτωμένο εχθρό, λάφυρα, λεία, σε Ευρ., Θουκ.

σκυλεύω, μέλ. -σω (*σκῦλον*)· **1.** απογυμνώνω από ή συλώ τα όπλα ενός σκοτωμένου εχθρού, σε Ησίοδ., Ηρόδ.· με αιτ. προσ. και πράγμ., *Κύκνον σκυλεύσαντες ἀπ' ὄμων τεύχεα*, έχοντας αφαιρέσει τα όπλα του Κύκνου από τους ώμους του, σε Ησίοδ. **2.** με αιτ. πράγμ. και γεν. προσ., αφαιρώ τα όπλα από τον νεκρό εχθρό, λαφυραγωγώ, σε Ξεν.· ομοίως, *ἀπὸ τῶν νεκρῶν σκυλεύω ψέλια*, σε Ηρόδ.

σκυλη-φόρος, -ον, ποιητ. αντί *σκυλοφόρος*, σε Ανθ.

Σκύλλᾶ και Σκύλλη, -ης, ἡ (σκύλλω), Σκύλλα, μυθικό τέρας που δάγκωνε σαν σκύλος και κατοικούσε σε μια σπηλιά στα Στενά της Σικελίας· κατασπάραζε ανυπογίαστους ναυτικούς, σε Ομήρ. Οδ.

σκύλλω, αόρ. *ἀ΄ έσκῦλα* — Παθ., παρακ. *έσκυλμαι*· **1.** ξεσχίζω, γδέρνω, κατακρεουργώ, κατασπαράζω — Παθ., σε Αισχύλ. **2.** μεταφ., βάζω σε μεπλά, ταλαιπωρώ, τυραννώ, ενοχλώ, Λατ. *vexare*, σε Κ.Δ. — Παθ. ή Μέσ., *μη σκύλλου*, μην ενοχλείσαι, στο ίδ.· *έσκυλμένοι*, δυσαρεστημένοι, αναστατωμένοι, ενοχλημένοι, στο ίδ.

σκυλοδεψέω, μέλ. -ήσω, κατεργάζομαι δέρματα, βυρσοδεψώ, σε Αριστοφ.

σκυλο-δέψης, -ου, ὁ (δέψω, μέλ. δέψω), αυτός που κατεργάζεται δέρματα, βυρσοδέψης, σε Αριστοφ.· ομοίως, **σκυλό-δεψος, ὁ**, σε Δημ.

σκυλον, τό, κατά κανόνα στον πληθ. *σκῦλα*, όπλα που έχουν αφαιρεθεί από σκοτωμένο εχθρό, λάφυρα, λεία, σε Σοφ., Θουκ.· *εις σκῦλα γράφειν*, αναγράφω το όνομά μου στα όπλα που έχω λαφυραγωγήσει, σε Ευρ.· *σπάνια στον ενικ., λάφυρο, λεία, πλιάτσικο*, στον ίδ.

σκύλος[ῦ], -εος, τό, δέρμα ζώου, δορά, τομάρι, σε Θεόκρ., Ανθ.

σκυλο-φέρω, -ον (φέρω), αυτός που λαμβάνει, που παίρνει λάφυρα, σε Ανθ.

σκυλο-χαΐρης, -ές (χαίρω), αυτός που χαίρεται με τη λαφυραγώγηση, με τα λάφυρα, σε Ανθ.

σκύμνος, ὁ και ἦ, νεογέννητο ζώο, νεογνό, ιδίως νεογνό του λιονταριού, λιονταράκι, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ., Αττ.· λέγεται για άλλα ζώα, σε Ευρ., Πλούτ.· στους ποιητές επίσης λέγεται για ανθρώπους, *Ἀχιλλεῖος σκύμνος*, σε Ευρ.
Σκύρος, ἦ, η νήσος Σκύρος, ένα από τα νησιά των Σποράδων, κοντά στην Εύβοια, σε Όμηρ.· επίθ. **Σκύριος**, ὁ, κάτοικος της Σκύρου, σε Ηρόδ.· επίρρ., **Σκυρόθεν**, από τη Σκύρο, σε Ομήρ. Ιλ.

σκυτάλη[ἄ], ἦ, **I**. ράβδος, ρόπαλο, μπαστούνι, σε Ανθ.· στη Σπάρτη, ραβδί ή ρόπαλο σε σχήμα κυλίνδρου που χρησίμευε στη γραφή μυστικών μηνυμάτων, στην κρυπτογράφηση· μια λωρίδα από δέρμα περιελισσόταν λοξά γύρω από τη ράβδο, και πάνω σ' αυτήν γραφόταν η μυστική αναγγελία κατά μήκος, ώστε, όταν ξετυλιγόταν η λωρίδα, ὅ,τι είχε γραφεί ήταν ακατανόητο· εξού *σκυτάλη* κατέληξε να σημαίνει το μυστικό άγγελμα των Σπαρτιατών, σε Θουκ., Ξεν.· και, γενικά, το μήνυμα, σε Πίνδ. (αμφίβ. προέλ.).

σκυτάληφορέω, μέλ. -ήσω, κρατώ σκυτάλη, ρόπαλο, σε Στράβ.

σκυτάλη-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που κρατάει ρόπαλο, σκυτάλη, σε Στράβ.

σκυτάλιον[ἄ], τό, υποκορ. του *σκυτάλον*, σε Αριστοφ.

σκυτάλις, -ίδος, ἦ, υποκορ. του *σκυτάλη*, ραβδί, μικρό ρόπαλο, σε Ηρόδ.

σκυτάλον[ῦ], τό = *σκυτάλη I*, σε Πίνδ., Ηρόδ., Ξεν.

σκυτεύς, -έως, ὁ (σκυτος), = *σκυτοτόμος*, σε Αριστοφ., Πλάτ. κ.λπ.

σκυτεύω, μέλ. -σω, είμαι υποδηματοποιός, σε Ξεν.

σκυτικός, -ῆ, -όν (σκυτος), επιδέξιος στην υποδηματοποιία· ἡ -κή (ενν. τέχνη) = *σκυτοτομία*, σε Πλάτ.

σκυτῖνος, -η, -ον (σκυτος), **1**. δερμάτινος, κατασκευασμένος από δέρμα, πέτσινος, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **2**. μεταφ., αυτός που είναι πετσί και κόκκαλο, απισχασμένος, σε Ανθ.

σκυτο-δέψης, -ου, ὁ (δέψω, μέλ. δέψω), αυτός που κατεργάζεται δέρματα, βυρσοδέψης, σε Θεόφρ.· ομοίως, *σκυτόδεψος*, ὁ, σε Πλάτ., Λουκ.

σκυτος, τό, όπως το *κύτος [ῦ]*, **I**. δέρμα ζώου, δορά, τομάρι, πετσί, προβιά, ιδίως αυτό που έχει υποστεί κατεργασία, βυρσοδεγνία, σε Ομήρ. Οδ., Αριστοφ. κ.λπ. **II**. δερμάτινη λωρίδα, μαστίγιο, σε Δημ.· *σκυτή βλέπειν*, βλέπω μπροστά μου μαστίγια, δηλ. σα να επρόκειτο να μαστιγωθώ, σε Αριστοφ.

σκυτοτομέω, μέλ. -ήσω, κόβω κομμάτια δέρματος για την κατασκευή υποδημάτων, είμαι υποδηματοποιός, παπουτσή, σε Αριστοφ., Πλάτ.

σκυτοτομία, ἦ, κατασκευή υποδημάτων, δερματίνων ειδών, σε Πλάτ.

σκυτοτομικός, -ῆ, -όν, αυτός που ανήκει σε ή είναι κατάλληλος για υποδηματοποιό, σε Αριστοφ.· ὁ *σκυτοτομικός* = ὁ *σκυτοτόμος*, σε Πλάτ.· ἡ -κή (ενν. τέχνη), το προηγ., στον ίδ.

σκυτο-τόμος, ὁ (τέμνω), αυτός που τεμαχίζει δέρματα, που εργάζεται στην κατεργασία δέρματος, σε Ομήρ. Ιλ., Ξεν. κ.λπ.· ιδίως υποδηματοποιός, μπαλωματής, σε Αριστοφ.

σκυτο-τρᾶγέω, μέλ. -ήσω (*τραγεῖν*), κατατρᾶγω, ροκανίζω δέρματα, σε Λουκ.

σκύφος[ῦ], -ου, ὁ ή **σκύφος[ῦ]**, -εος, τό, κύπελλο, ποτήρι, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ. κ.λπ.· κάδος για το άρμεγμα, για τη συγκέντρωση του γάλακτος, σε Θεόκρ.

σκωληκό-βρωτος, -ον (βι-βρώσκω), σκουληκοφαγώμενος, σε Κ.Δ.

σκώληξ, -ηκος, ὁ, **1**. σκουλήκι, Λατ. *lumbicus*, σε Ομήρ. Ιλ. **2**. λέγεται για τις νύμφες των εντόμων, σε Αριστοφ. κ.λπ. (αμφίβ. προέλ.).

σκῶλος, ὁ, όπως το *σκόλωσ*, πάσσαλος που έχει αιχμηρή απόληξη, σε Ομήρ. Ιλ.

σκῶμμα, -ατος, τό (σκώπτω), χλεύη, αστεϊσμός, σαρκασμός, χαριεντισμός, εμπαιγμός, σε Αριστοφ.· *ἐν. σκῶμματος μέρει*, ανεκδοτολογικώς, εν είδει αστεϊσμού, σε Αισχίν.· *σκῶμμα παρὰ γράμμα*, λογοπαίγνιο, σε Αριστ.

σκωμμάτιον[ᾶ], τό, υποκορ. του *σκῶμμα*, σε Αριστοφ.

σκωπτικός, -ή, -όν, περιπαικτικός, σαρκαστικός, ειρωνικός, σαρκαστικός, σε Πλάτ., Λουκ.

σκωπτόλης, -ου, ὅ, σαρκαστής, αστεϊζόμενος, χωρατατζής, σε Αριστοφ.

σκώπτω, μέλ. *σκώψομαι*, αόρ. *ἀ΄ ἔσκωσα* — Παθ., αόρ. *ἀ΄ ἐσκώφθην*, παρακ. *ἔσκωμαι*· **1. α)** περιπαίζω, περιγελώ, χαριεντίζομαι, χλευάζω, σε Αριστοφ.· επίσης, *σκώπτω εἰς τὰ ῥάκια*, περιγελώ τα κουρέλια του, στον ίδ.· *εἰς τινα*, σε Αισχίν. **β)** με θετική σημασία, αστειεύομαι με, *τινά*, σε Ηρόδ. **2.** ἀπόλ., πειράζω, αστειεύομαι, είμαι αστείος, σε Αριστοφ., Ξεν. κ.λπ.

σκῶρ, τό, γεν. *σκᾶτός*· περίττωμα, κόπρος, σε Αριστοφ.

σκωρία, ἡ, σκουριά του μετάλλου, κατακάθι, σκουριά, πουρί, σε Στράβ.

σκῶψ, ὅ, γεν. *σκωπός*, ονομ. πληθ. *σκῶπες (σκώπτω)*, είδος μικρής κουκουβάγιας, σε Ομήρ. Οδ., Θεόκρ.

σμάραγδίνος, -η, -ον, αυτός που προέρχεται, που είναι φτιαγμένος από σμαράγδι, σμαραγδένιος, βαθυπράσινος, σε Κ.Δ.

σμάραγδος, ἡ, Λατ. *smaragdus*, πολύτιμος λίθος σε πράσινη απόχρωση, ονομασία που δίνεται στο σμαράγδι και τον μαλαχίτη, σε Ηρόδ. (ἀγν. προέλ.).

σμάραγέω, μέλ. *-ήσω*, βροντώ, κροτώ, μπουμπουνίζω, όπως ο κεραυνός, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τη θάλασσα, βρυχώμαι, βουίζω, στο ίδ.· λέγεται για τους γερανούς (ανελκυστικές μηχανές), αντηχώ, παράγω κρότο, στο ίδ. (ηχομμ. λέξη).

σμάω, συνηρ. γ΄ ενικ. *σμήῃ*, απαρ. *σμήῃν*, Παθ. γ΄ ενικ. *σμήται*· αλλά Ιων. *σμάῃ, σμάῃν, σμάται*· παρατ. *ἔσμων*, αόρ. *ἀ΄ ἔσμησα* — Μέσ., *μτχ. σμώμενος*, αόρ. *ἀ΄ ἐσμησάμην*· σφουγγίζω ή καθαρίζω με σαπούνι ή με καθαριστική αλοιφή· το Ενεργ. όμως απαντά κατά κανόνα στα σύνθετα *δια-, ἐκ-, ἐπι-σμάω* — Μέσ., *σμάσθαι τὴν κεφαλὴν*, πλένω ή επαλείφω το κεφάλι μου, σε Ηρόδ.

σμερδᾶλεος, -α, Ιων. **-η, -ον**· **1.** φοβερός στην όψη, φρικτός, φρικαλέος, αποκρουστικός, σε Όμηρ. **2.** τρομερός στο άκουσμα· στο ουδ. ως επίρρ., φρικτά, στον ίδ.· ομοίως στον πληθ. *σμερδαλέα*, σε Ομήρ. Ιλ. (αμφίβ. προέλ.).

σμερδνός, -ή, -όν, = *σμερδαλέος*, σε Ομήρ. Ιλ., Αισχύλ.· ως επίρρ., *σμερδνόν*, σε Ομήρ. Ιλ.

σμήγμα, -ατος, τό (σμήχω), σαπούνι ή καθαριστική αλοιφή, σε Πλούτ.

σμηνο-δόκος, -ον (δέχομαι), αυτός που περιέχει σμήνος μελισσών, σε Ανθ.

σμήνος, Δωρ. **σμάνος, -εος, τό, I** κυψέλη μελισσών, σε Ησίοδ., Πλάτ. **II** σμήνος μελισσών, σε Αισχύλ. κ.λπ.· λέγεται για σφήκες, σε Αριστοφ.· μεταφ., λέγεται για σύννεφα, στον ίδ. κ.λπ.

σμήχω, αόρ. *ἀ΄ ἔσμηξα* — Παθ., αόρ. *ἀ΄ ἐσμήχθην*· εκτεταμ. τύπος του *σμάω*· **I** σφουγγίζω και καθαρίζω, αποτρίβω με τη βοήθεια σαπουνιού ή καθαριστικής αλοιφής, πλένω, σε Ομήρ. Οδ. **II** καθαρίζω, σε Βάβρ.· παροιμ., *Αἰθίοπα σμήχω*, «τον αράπη κι αν ασπρίζεις...», σε Λουκ. — Μέσ., *σμηχόμενα κρόταφον*, σκουπίζοντας και καθαρίζοντας το μέτωπό της, σε Ανθ.

σμίκρο-, αντί όλων των λέξεων που αρχίζουν έτσι, βλ. **μικρο-**.

σμικρός, -ά, -όν, Ιων. και αρχ. Αττ. αντί *μικρός*.

σμίλα, ἡ, = *σμίλη*, σε Ανθ.

σμίλαξ, αρχ. Αττ. **μίλαξ, -ᾶκος, ἡ**, Λατ. *taxus*. **I** το δέντρο σμιλακιά, σε Πλάτ. **II** το Λατ. *convolvulus*, πιθ. είδος βοτάνου, βρυωνία, σε Τραγ., Αριστοφ.

σμίλευμα[ι], -ατος, τό, το έργο της γλυπτικής τέχνης, γλυπτό, σκάλισμα· μεταφ., *σμιλεύματα έργων*, λεπτοκαμωμένα με τη σμίλη γλυπτά έργα, σε Αριστοφ.

σμίλευτός, -ή, -όν, σκαλισμένος, γλυπτός, λαξευμένος, σε Ανθ.

σμίλευώ, σκαλίζω, γλύφω με λεπτότητα, λαξεύω.

σμίλη[ι], ή, είδος μαχαιριού που χρησιμοποιείται στην κοπή, στη γλυπτική ή το κλάδεμα, σε Πλάτ. κ.λπ.· εργαλείο γλυπτικής, σμίλη, γλύφανο, σε Ανθ.

σμίλιον, τό, υποκορ. του *σμίλη*, Λατ. *scalpellum*, σκαρπέλο, κοπίδι, νυστέρι, σε Λουκ.

Σμινθεύς, -έως, ό, προσωνύμιο του Απόλλωνα (από το *Σμίνθος* ή *Σμίνθη*, πόλη της Τρωάδος), Σμινθέας, σε Ομήρ. Ιλ.

σμίνθος, ό, ποντικός (Κρητική λέξη), σε Ανθ.

σμιΰνη (όχι -ύα), ή, σκαλιστήρι με δύο αιχμές, δικέλλα, τσάπα, Λατ. *bidens*, σε Αριστοφ., Πλάτ.

σμιΰγερός, ποιητ. αντί *μογερός*, κοπιαστικός, αυτός που απαιτεί μόχθο, επίπονος, σε Σοφ.· επίρρ. *-ρῶς*, στον ίδ.

σμίρνα, Ιων. σμίρνη, ή, όπως το *μίρρα*, μύρο, ρητινώδες κόμμα που προέρχεται από αραβικό δέντρο· χρησιμοποιείται στην ταρίχωση των νεκρών, σε Ηρόδ.· ονομάστηκε *σμίρνης ίδρώς* από τον Ευρ.· χρησιμοποιείται επίσης ως αλοιφή, σε Αριστοφ.· και ως φαρμακευτικό σκεύασμα, σε Ηρόδ. (ξέν. λέξη).

Σμίρνα, Ιων. -νη, ή, Σμίρνη, πόλη της Ιωνίας, σε Ηρόδ. κ.λπ.

Σμυρναΐος, -α, -ον, αυτός που προέρχεται ή κατάγεται από τη Σμίρνη, σε Πίνδ.

σμυρναΐος, -α, -ον (σμίρνα), προερχόμενος από μύρο, σμίρνα, σε Ανθ.

σμυρνίζω, μέλ. -σω (σμίρνα), αρωματίζω ή θεραπεύω χρησιμοποιώντας *σμίρνα* — Παθ., *οΐνος έσμυρνισμένος*, αυτός που έχει οσμή ή γεύση σμίρνας, σε Κ.Δ.

σμυρνο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που φέρει, παράγει *σμίρνα*, σε Στράβ.

σμίχω[υ], αόρ. *α΄ έσμιϋα* — Παθ., αόρ. *α΄ έσμίχθην*, αόρ. *β΄ έσμίχην [υ]*· υποκαίω, λιώνω, καίω σε σιγανή φωτιά — Παθ., καίγομαι σιγά σιγά, σε Ομήρ. Ιλ., Μόσχ.

σμιῶδιξ, -ιγγοξ, ή, οΐδημα, πρήξιμο που προκαλείται από χτύπημα, μελανιά, μελάνιασμα, μώλωπας, σε Ομήρ. Ιλ. (άγν. προέλ.).

σμίχω, μέλ. -ξω (σμάω), κατατρίβω, λιανίζω, κοπανίζω, σε Αριστοφ.

σοβᾶρός, -ά, -όν (σοβέω), κανονικά, αυτός που αποδιώχνει τα πουλιά· ομοίως, **I.** ορμητικός, ταχύς, σε Αριστοφ.· επίρρ., *-ρῶς*, στον ίδ. **II. 1.** αλαζονικός, πομπώδης, υπερήφανος, μεγαλοπρεπής, λαμπρός, στον ίδ.· λέγεται για άλογο, σε Ξεν.· επίρρ. *-ρῶς*, σε Πλούτ.· επίσης, το ουδ. ως επίρρ., σε Θεόκρ. **2.** λέγεται για πράγματα, σε Αριστοφ.

σοβέω, μέλ. -ήσω (σοῦ, σοῦ)· I. 1. εκφοβίζω, διώχνω πουλιά, σε Αριστοφ.

κ.λπ. **2.** γενικά, απομακρύνω, αποδιώχνω, εκδιώκω, σε Ξεν. **II.** κινώ ορμητικά, γρήγορα, *πόδασοβεΐν*, για τον χορό, σε Αριστοφ.· μεταφ., στην Παθ., είμαι πολύ συγκινημένος, νιώθω σφοδρή ταραχή, τaráζομαι, σε Ανθ., Πλούτ. **III.** αμτβ., βαδίζω με τρόπο πομπώδη, περπατώ καμαρωτός, κινούμαι θορυβωδώς, σε Δημ., Πλούτ.· *σόβει ές Άργος*, τράβα στο Άργος, πήγαινε γρήγορα, σε Λουκ.

σοΐ και εγκλιτ. *σοι*, δοτ. του *σύ*.

σοΐο, Ιων. αντί *σοῦ*, γεν. του *σός, σόν*.

σολοικίζω, Αττ. μέλ. -*ιῶ* (σόλοικος), μιλά κάνοντας συντακτικά σφάλματα, διαπράττω σολοικισμό· *φωνῆ Σκυθικῆ σολοικίζω*, μιλά με λάθη τη Σκυθική γλώσσα, σε Ηρόδ.

σολοικισμός, ὁ, συντακτικό λάθος στη χρήση της γλώσσας, σολοικισμός, ασυνταξία, σε Λουκ.

σολοικιστής, -οῦ, ὁ, αυτός που διαπράττει συντακτικά λάθη στην ομιλία του, σε Λουκ.

σόλοικος, -ον, **I.** αυτός που κάνει συντακτικά σφάλματα όταν μιλάει, που χρησιμοποιεί επαρχιωτικούς ιδιωματισμούς, αγροίκος, άξεστος, χωριάτης, σε Ανακρ. κ.λπ. **II.** μεταφ., αυτός που κάνει λάθη ως προς τους καλούς τρόπους, αγροίκος, αδέξιος, σε Ξεν., Αριστ. (Λέγεται ότι προήλθε από την παραφθορά της Αττικής διαλέκτου από τους Αθηναίους αποίκους της πόλης Σόλλοι στην Κιλικία).

σόλος, ὁ, ὄγκος ή χυτός δίσκος σιδήρου, που χρησιμοποιεῖτο στα αθλήματα των ρίψεων, σε Ομήρ. Ιλ.· διακρίνεται από το *δίσκος* (που είναι επίπεδος) ή από την πλατιά πέτρα.

σός, -η, -ον, Επικ. και Ιων. τύπος του *σῶος*, *σῶς*· βλ. [σῶς](#).

σορο-πηγός, -οῦ, ὁ (πήγγυμι), αυτός που κατασκευάζει φέρετρα, σε Αριστοφ., Ανθ.

σορός, ἡ, **I.** σκεύος για την υποδοχή, εναπόθεση οποιουδήποτε πράγματος, ιδίως, τεφροδόχος υδρία, σε Ομήρ. Ιλ.· φέρετρο, λειψανοθήκη, οστεοθήκη, σε Ηρόδ., Αριστοφ. **II.** ως παρωνύμιο γέρου άντρα ή γυναίκας, σε Αριστοφ.

σός, -ή, -όν, κτητικό επίθ. της προσωπ. αντων. *σύ*· παλαιότερος τύπος *τέος*· **I.** 1. δικός σου, αυτός που ανήκει σε σένα, Λατ. *tuus*, *tua*, *tuum*, σε Όμηρ. κ.λπ.· Επικ. γεν. *σοῖο*· στην Αττ. συχνά με άρθρο, *δέμας τὸ σόν, τὸ σὸν κάρα· σὸν ἔργον*, με απαρ., είναι δική σου δουλειά να..., σε Σοφ.· ομοίως, *σόν* (*ἔστι*), μόνο του, σε Αισχύλ.· *οἱ σοί*, οι συγγενείς σου, οι άνθρωποί σου, σε Σοφ.· *τὸ σόν*, αυτό που σε αφορά, το συμφέρον σου, τα λόγια σου, ο σκοπός σου, στον ίδ.· *τὰ σά*, η περιουσία σου, σε Ομήρ. Οδ.· τα συμφέροντά σου, σε Σοφ.

2. με την προσθήκη γεν., *τὰ σ' αὐτῆς ἔργα*, σε Ομήρ. Ιλ.· *σὸν μόνης δώρημα*, σε Σοφ. **II.** αντικειμεν., ο προοριζόμενος για σένα, *σῆ ποθῆ*, σε Ομήρ. Ιλ.· *σός τε πόθος σά τε μῆδεα*, σε Ομήρ. Οδ.· *σῆ προμηθία*, σε Σοφ.

σοῦ, **σοῦ**, σου! σου! κραυγή για εκδίωξη πουλιών, σε Αριστοφ.

σουδάριον, τό, Λατ. *sudarium*, κάλυμμα κεφαλής, κεφαλομάντηλο, κεφαλόδεσμος, τσεμπέρι, σε Κ.Δ.

σοῦμαι, συνηρ. τύπος του *σέδομαι* (*σεύω*).

σοῦνεκα, κράση του *σοῦ ἔνεκα*, σε Σοφ.

Σουνι-άρᾶτος, -ον (Σούνιον), αυτός που λατρεύεται στο Σούνιο, δηλ. ο Ποσειδώνας, σε Αριστοφ.

Σουν-ιέρᾶκος, ὁ (ιέραξ), το Γεράκι του Σουνίου, δηλ. ο Ποσειδώνας, σε Αριστοφ.

Σούνιον, τό, Σούνιο, το νοτιότερο ακρωτήριο της Αττικής, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· επίθ., **Σουνιακός**, -ή, -όν, σε Ηρόδ.· **Σουνιεύς**, -έως, ὁ, πληθ. *Σουνιεύς*, κάτοικος του Σουνίου, ψήφισμα παρά του Δημ.

σοῦρίζει, κράση του *σοῖ ὀρίζει*, σε Αισχύλ.

σοῦσθαι, Μέσ. απαρ. του *σεύω*· **σοῦσθω**, **σοῦσθε**, γ' ενικ. και β' πληθ. προστ.

Σουσι-γενής, -ές (γίγνομαι), αυτός που γεννήθηκε στα Σούσα της Περσίας, σε Αισχύλ.

σοῦσον, τό, **I.** κρίνο, Φοιν. λέξη. **II.** *Σοῦσα*, *τά*, Σούσα, πόλη στην επαρχία της Σουσιανής ή Shusan, όπου περνούσε τον χειμώνα ο βασιλιάς της Περσίας, σε

Ηρόδ., Ξεν.· **Σούσιος**, ό, ο κάτοικος της πόλης Σούσα, σε Ξεν.· **Σουσίς**, -ίδος, ή, = Σοῦσα, σε Αισχύλ.· αλλά *Σουσίς γυνή*, η γυναίκα κάτοικος της πόλης Σούσα, σε Ξεν.

σοῦστί, κράση του *σοι έστί*.

σοφία, Ιων. -ίη, ή, **1.** δεξιότητα στη χειροτεχνία και τις πρακτικές τέχνες, δεξιοτεχνία, επιδεξιότητα, σε Ομήρ. Ιλ., Ξεν. κ.λπ.· *σοφία τινός ή περί τινος*, η γνώση κάποιου πράγματος, η συνάφεια με κάτι, σε Πλάτ. **2.** ορθή κρίση, ευφυία σε πρακτικά ζητήματα της καθημερινής ζωής, όπως χαρακτηριζόταν αυτή των Επτά Σοφών, σε Θέογν., Ηρόδ.· με όχι και τόσο θετική σημασία, δόλος, πανουργία, τέχνασμα, όπως το *δεινότης*, σε Ηρόδ. **3.** επιστημοσύνη, γνώση, πολυγλωσσία, φιλοσοφία, σε Θέογν., Αττ.

σοφίζω, μέλ. -σω (σοφός)· **I. 1.** κάνω κάποιον σοφό, διδάσκω, καθοδηγώ, συνετίζω, σε Κ.Δ. **2.** Παθ., είμαι επιδέξιος ή πεπειραμένος σε κάτι, με γεν., *ναυτιλίας σεσοφισμένος, πεπειραμένος, επιδέξιος ή έμπειρος σε κάτι, επιδέξιος στη ναυτιλία*, σε Ησίοδ.· *απόλ.*, επιδιώκω τη γνώση, τη σοφία, έχω λάβει καλή παιδεία, σε Ξεν. **3.** Μέσ., διδάσκομαι, μαθαίνω, *τι*, στον ίδ. **II. 1.** *σοφίζομαι*, ως αποθ. με Μέσ. αόρ. α' και Παθ. παρακ., *επινοώ έξυπνα τεχνάσματα, φέρομαι ευφυώς, μηχανεύομαι, σκαρφίζομαι*, σε Θέογν., Ευρ. κ.λπ.· *οὐδέν σοφίζόμεσθα τοῖσι δαίμοσι*, δεν χρησιμοποιούμε σοφίσματα για τους θεούς, σε Ευρ.· λέγεται για την ομιλία, χρησιμοποιώ σοφιστικά επιχειρήματα, στρεψοδικώ, απατώ, ξεγελώ, λεπτολογώ, *περί τι*, σε Πλάτ.· *καίπερ οὗτω τούτου σεσοφισμένου*, παρότι ο άντρας αυτός έχει συμπεριφερθεί με τέτοια πανουργία, σε Δημ. **2.** με αιτ. πράγμ., *επινοώ με πανουργία ή με επιτηδειότητα*, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· *άλλότρια σοφίζομαι*, αναμειγνύομαι στις πανουργίες άλλων ανθρώπων, σε Αριστοφ.· *τό τούτο δεῖ σοφισθῆναι*, αυτός ακριβώς είναι που πρέπει να κερδηθεί με πανουργία, σε Σοφ.· *μτχ. παρακ. σεσοφισμένος με Παθ.* σημασία, αυτός που έχει επινοηθεί με δόλο, σε Κ.Δ. **3.** με αιτ. προσ., *εξαπατώ, ξεγελώ*, σε Ανθ.

σόφισμα, -ατος, τό, **I.** κάθε επιδέξια πράξη, επιδέξια προετοιμασία φαγητού, σε Ξεν. **II. 1.** ευφυής επινόηση, το εφεύρημα, η επινόηση, το τέχνασμα, σε Ηρόδ., Τραγ. **2.** με λιγότερο θετική σημασία, πανούργο τέχνασμα, πανουργία, πονηριά, σε Ευρ., Θουκ.· *σκηνικό θεατρικό τέχνασμα που αποβλέπει στο χειροκρότημα*, σε Αριστοφ. **3.** στρεψόδικο επίχειρημα, *απατηλό ρητορικό τέχνασμα, γριφώδης λόγος, λεπτολογία, απάτη, σόφισμα, σοφιστεία*, σε Πλάτ. κ.λπ.

σοφισμάτιον, τό, υποκορ. του *σόφισμα*, σε Λουκ.

σοφιστέον, ρημ. επίθ. του *σοφίζομαι*, πρέπει κάποιος να επινοήσει τέχνασμα, σε Αριστ.

σοφιστεύω, μέλ. -σω· **1.** υποδύομαι τον σοφιστή, επιχειρηματολογώ ως σοφιστής, σε Δημ. **2.** διδάσκω, παραδίδω μαθήματα ρητορικής, λέγεται για τους Σοφιστές, σε Πλούτ.

σοφιστής, -οῦ, ό (σοφίζομαι), **I. 1.** αυτός που κατέχει καλά το επάγγελμα ή την τέχνη του, δεξιοτέχνης, ειδήμων, λέγεται για μάντη, σε Ηρόδ.· λέγεται για ποιητές, σε Πίνδ.· ομοίως για τον Δημιουργό των πάντων, σε Πλάτ.· *μεταφ.*, *σοφιστής πημάτων*, μαθημένος στη δυστυχία, σε Ευρ. **2.** όπως το *φρόνιμος*, αυτός που δείχνει ευφυία στα πρακτικά ζητήματα της ζωής, *συνετός άνθρωπος*· με αυτή την έννοια οι Επτά Σοφοί ονομάζονταν *σοφισταί*, σε Ηρόδ.· λέγεται για τον Προμηθέα, σε Αισχύλ. **II. 1.** στην Αθήνα, Σοφιστής, δηλ. αυτός που δίδασκε έναντι αμοιβής τη γραμματική, τη ρητορική, την πολιτική τέχνη, τα μαθηματικά, όπως ήταν οι Πρόδικος, Γοργίας,

Πρωταγόρας, σε Θουκ., Πλάτ. κ.λπ. Αρχικά οι Σοφιστές έχαιραν υπόληψης, αλλά εξαιτίας της χαλαρότητας των αρχών τους έπεσαν σε ανυποληψία και η λέξη κατέληξε να σημαίνει· **2.** σοφιστής (με αρνητική σημασία), στρεψοδίκης, απατεώνας, δημαγωγός, σε Αριστοφ., Δημ. κ.λπ.

σοφιστικός, -ή, -όν (σοφιστής), 1. αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε σοφιστή, σε Πλάτ. **2.** αυτός που είναι όμοιος με σοφιστή, σοφιστικός, απατηλός, δόλιος, σε Ξεν. κ.λπ.: επίρρ., -κῶς, σε Πλάτ.

σοφίστρια, ή, θηλ. του σοφιστής, σε Πλάτ.

Σοφο-κλέης, συνηρ. **-κλήης, ό·** γεν. **-έους,** μεταγεν. **-έος,** αιτ. **-έα·** Σοφοκλής, ένας από τους τρεις μεγάλους τραγικούς ποιητές της αρχαιότητας, σε Αριστοφ. κ.λπ.

σοφό-νοος, -ον, συνηρ. **-νοος, -ουν,** ευφυής, εχέφρων, συνετός, μυαλωμένος, οξύνοος, σε Λουκ.